

REACTIE MINISTERIËLE REGELING GEBIEDSAANWIJZING GASAANSLUITPLICHT

De Vereniging van Fabrikanten van Ketels voor centrale verwarming (VFK) vertegenwoordigt de producenten van verwarmingsoplossingen voor de gebouwde omgeving en industrie zoals hybride verwarmingssystemen, warmtepompen, cv-ketels, zonneboilers en energiecentrales voor warmtenetten. De bij de VFK aangesloten producenten leveren 95% van de verwarmingssystemen in Nederland en Europa.

Binnen het klimaatverdrag van Parijs is afgesproken dat de uitstoot van CO₂ moet worden teruggebracht tot bijna nul in 2050. In het regeerakkoord van het zittende kabinet “Rutte III” is deze doelstelling opgenomen en zal middels “het klimaatakkoord” worden geïmplementeerd en uitgevoerd. De VFK ondersteunt deze doelstellingen volledig en zal alle aanwezige kennis, kunde en innovatiekracht inzetten om een grote bijdrage te leveren aan deze doelstelling. De VFK heeft immers de afgelopen 60 jaar aan de basis gestaan van alle grote innovaties binnen warmtevoorziening van de gebouwde omgeving en de daarmee gepaard gaande energiebesparing en maatschappelijke kostenreductie. Denk hierbij aan de transitie van steenkool naar olie, olie naar aardgas, VR naar HR. Vooral in de laatste 15 jaar zijn door de keten enorme besparingen gerealiseerd in de verwarming van gebouwde omgeving: zo is het aardgasgebruik van gemiddeld 3000m³/jr/huishouden in 1990 teruggebracht naar 1400m³/jr/huishouden in 2017 (bron: CBS).

CONSULTATIE

Middels deze notitie reageert de VFK op de openbare (internet)consultatie “Ministeriële regeling gebiedsaanwijzing gasaansluitplicht”. Het doel van de consultatie is om “een nadere invulling te geven van de situaties die aanleiding kunnen zijn voor een college van B&W om aardgas toch toe te staan omdat zwaarwegende redenen van algemeen belang dit noodzakelijk maken”.

De huidige nieuwbouw is goed geïsoleerd, wat als gevolg heeft dat dat warmwater het grootste deel van de warmtebehoefte is. Het elektrisch opwarmen van warmwater - middels boiler of warmtepomp - geeft een extra belasting voor deze systemen wat, door het grijze stroomvoorziening in Nederland, tot een grotere CO₂-uitstoot leidt. Dit door het slechte opwekkendement voor warmwater en door stilstandsverliezen verbonden aan de noodzakelijk opslagmedia. Dit is een kritisch punt.

VFK vindt de volgende redenen zwaarwegend op basis waarvan een college van B&W dient te besluiten om aansluiting op het gastransportnet te verplichten:

1. Economische Overwegingen

Het is maatschappelijk niet verantwoord om de mogelijkheid tot het gebruik van de bestaande (gas)infrastructuur, als een belangrijk onderdeel van de verduurzaming, op voorhand te blokkeren. Eerst dient op basis van onderbouwde business cases te worden vastgesteld welke energiebron en energiedrager in welke situatie de doelstelling tot het terugbrengen van de CO₂-uitstoot naar bijna 0 tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten kan realiseren.

Daar waar een aansluiting op het gastransportnet in een bepaald gebied tegen laagst mogelijke maatschappelijke kosten de beoogde CO₂-reductie bewerkstelligt dient het gebied aangewezen te worden als een gebied waar de aansluitplicht wél geldt. Overwegingscriteria zijn hierbij laagste- lasten voor de burger, investeringskosten, bedrijfskosten, total cost of ownership, maatschappelijke kosten een kosten optimale verhouding van CO₂-besparing per geïnvesteerde euro.

2. Circulariteit

Hergebruik en optimale milieuprestatie is de kern van circulariteit. Groen gas kan worden geproduceerd uit mest (veeteelt), afvalstoffen van land- en tuinbouw en rioolslib. Er is op dit moment al 100 miljoen m³ groen gas beschikbaar en er is in Nederland mogelijkheid voor significante opschaling: groen gas kan in grote hoeveelheden worden geproduceerd, richting 2030 is door vergisting al 3 miljard m³ te produceren in aardgaskwaliteit (H) (Bron: Routekaart hernieuwbaar gas – RVO, De Gemeynt, ECN en Groen Gas Nederland; TKI Groen Gas).

Door het bestaande gasinfrastructuur te blijven gebruiken en hergebruiken kan groen gas opgeslagen en gedistribueerd worden (zie ook punt 3, Technologische Innovatie). Dit is een kritisch middel om de klimaatdoelen te bereiken en om verzwaring van de Elektriciteitsinfra te beperken (en de daarmee gepaard gaande hoge maatschappelijke kosten en milieubelasting in de vorm van meer grondstoffen en koper). Groen gas, daarmee circulair gas, is een noodzakelijke voorwaarde om de energietransitie te laten slagen tegen de laagste maatschappelijke kosten.

Bovendien zal de productie van groengas (middels RWZI's en land/tuinbouw/veeteelt) veel minder maatschappelijke weerstand veroorzaken dan alternatieven met significante gevolgen voor de ruimtelijke planologie zoals groene stroom met bijvoorbeeld wind op land of zonneweides. Groen gas is een belangrijke pijler onder het circulariteitsbeginsel waar in veel scenario's aan voorbij wordt gegaan. Immers hergebruik van: gasinfrastructuur, distributie en afgiftesystemen in huizen/gebouwen en gebruik van rioolslib, mest (veeteelt) en afvalstoffen van land- en tuinbouw voor verwarming van de gebouwde omgeving en industrie sluiten perfect aan op de circulaire doelstellingen.

3. Technologische Innovatie

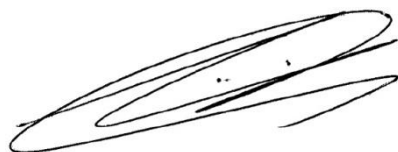
Instandhouding en bevordering van technologische ontwikkelingen op het gebied van duurzaam geproduceerd gas (groengas, groen waterstof etc.) zijn zwaarwegende redenen van algemeen belang die aansluitplicht op het gastransportnet noodzakelijk maken.

- Aansluiting op het gastransportnet voorkomt een technologie lock-in;
- Duurzaam geproduceerd gas gaat een prominente rol spelen in de verduurzaming, het wordt opgeslagen en getransporteerd in het gastransportnet;
- Consumenten en netbeheerders zijn gebaat bij een gasaansluiting. Stroomtarieven worden in de toekomst variabel omdat het aanbod van duurzaam elektriciteit en de vraag naar elektriciteit veelal niet gelijktijdig en niet toereikend is. Een gasaansluiting garandeert daarom de mogelijkheid tot gebruik van duurzame energie: duurzaam gas wanneer er geen duurzaam elektriciteit beschikbaar is.
- Een overschot aan duurzaam geproduceerde stroom kan opgeslagen door er duurzaam geproduceerd gas van te maken. Hierdoor kan duurzame elektriciteit in periodes waar de vraag laag is (zomer) opgeslagen worden voor periodes waar de vraag groot is (winter). Dit is het power-to-gas principe.
- De digitalisering biedt mogelijkheden om een toekomstig (hybride)verwarmingssysteem zelf de primaire energiebron te laten kiezen, afhankelijk van beschikbaarheid en tarieven. Ook wordt aan netbeheerders de mogelijkheid geboden om het duurzaam stroomnet en gasnet te balanceren op basis van vraag en aanbod. Hierdoor wordt kostbare netverzwaring vermeden;
- Aansluiting op het gastransportnet benut de voordelen van hybride-verwarmingssystemen:
 - Hybride-verwarmingstoestellen bieden de mogelijkheid om te profiteren van innovaties in duurzame opwekking van elektriciteit én duurzaam gas. Er is dus geen sprake van lock-in voor welk ander toestel, duurzame energiebron, duurzame energiedrager, leverancier of product.
 - Hybride-verwarmingssystemen zijn de meest rendabele systemen om de beoogde CO₂-reductie te bewerkstelligen, gelet op de aanwezigheid van bestaande energie infrastructuur (gas, elektra), het beschikbare en toekomstige aanbod van duurzame energie en de lange-termijn energieopslag mogelijkheden in de vorm van duurzaam gas.

De Nederlandse verwarmingsindustrie vertrouwt erop dat u deze reactie als zwaarwegend acht in het maatschappelijk belang. Het afwegingskader is bijgesloten in bijlage A.

Hoogachtend,

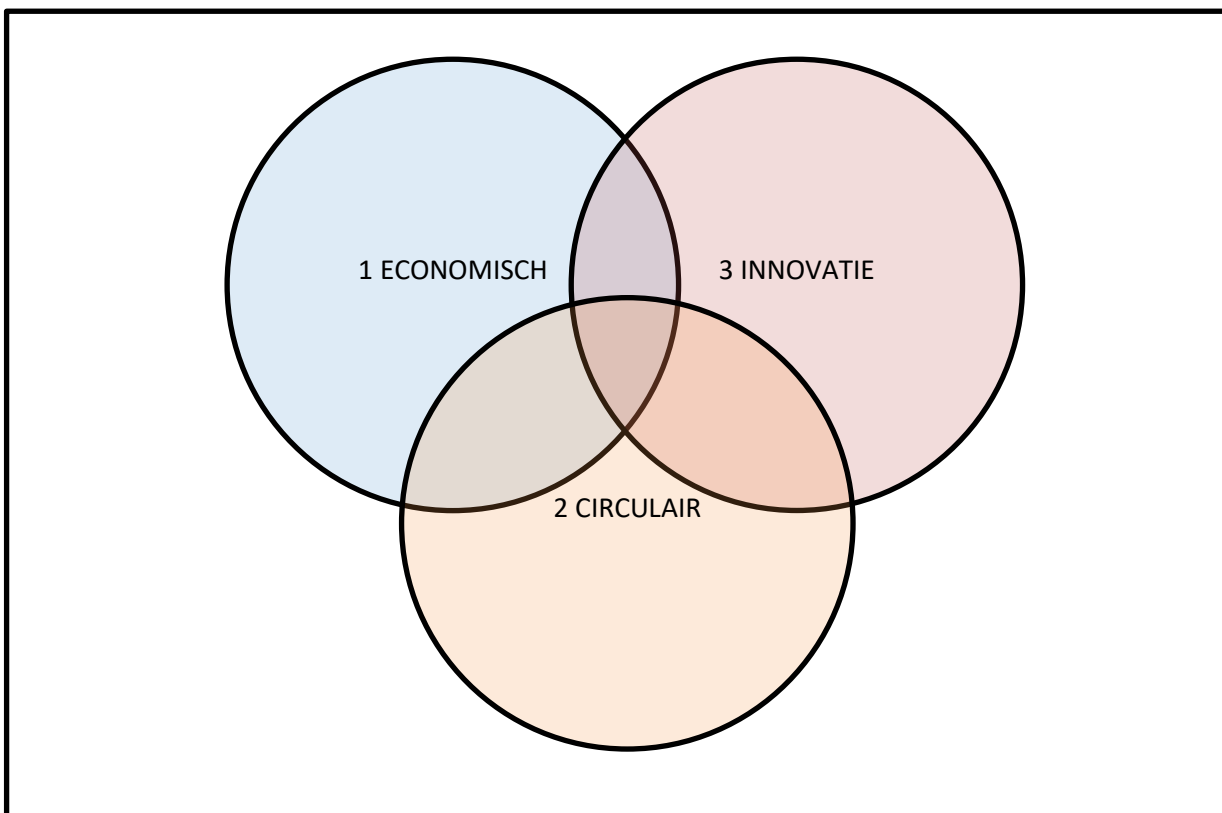
H. (Henk) Sijbring

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. (Henk) Sijbring', written in a cursive style.

Voorzitter VFK

BIJLAGE A: OVERWEGINGSKADER

De uitgelichte overwegingen vormen het volgende overwegingskader:

	AANSLUITPLICHT INDIEN:
1+2+3	Aansluiting op gastransportnet is economisch het meest gunstige, stimuleert innovatie en is uit oogpunt van circulariteit de beste optie tegen de laagste milieubelasting
1+2	Aansluiting op gastransportnet is economisch het meest gunstige en is uit oogpunt van circulariteit de beste optie tegen de laagste milieubelasting
1+3	Aansluiting op gastransportnet is economisch het meest gunstige en stimuleert innovatie welk van maatschappelijk belang is
2+3	Aansluiting op gastransportnet is uit oogpunt van circulariteit en innovatie de beste oplossing tegen de laagste milieubelasting
1	Aansluiting op gastransportnet heeft economisch het meest optimale CO2-Besparing per geïnvesteerde euro
2	Aansluiting op gastransportnet is uit oogpunt van circulariteit de beste oplossing tegen de laagste milieubelasting
3	Aansluiting op gastransportnet stimuleert innovatie welk van maatschappelijk belang is